

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 59569-07-25 לוי נ' מדינת ישראל

לפני כבוד הרשם בכיר מיכאל שמפל

התובעת: נוי לוי

נגד

הנתבעת: מדינת ישראל

פסק דין (הכרעה על דרך הכתב)

עיקרי טענות הצדדים

1. התובעת תובעת את מדינת ישראל - משרד הביטחון, בגין שליחת למעלה מ-30 הודעות פרסומת (ספאם) לטלפון הנייד שלה ללא הסכמתה המפורשת מראש, ובניגוד לסעיף 30א לחוק התקשורת. ההודעות, מגורם המזוהה כ-"AtidID", שיוקו תכניות תעסוקה, הצעות עבודה והכשרות מקצועיות, והפנו לקישורים עם מידע נוסף. התובעת ניסתה להסיר את עצמה מרשימת התפוצה אך ללא הצלחה.
2. תובעת טוענת כי היא זכאית לפיצוי של עד 1,000 ₪ לכל הודעה גם ללא הוכחת נזק, אך דורשת סכום של 15,500 ₪ כפשרה מידתית המשקפת פיצוי של 500 ₪ לכל הודעה, וכן הוצאות משפט.
3. נתבעת, מדינת ישראל - משרד הביטחון, מבקשת לדחות את התביעה על הסף או לגופה, בטענה כי ההודעות אינן בגדר "דבר פרסומת" כהגדרתו בחוק, וכי חל סייג בחוק המחרג מסרים מטעם המדינה ומוסדותיה. לטענתה, מנהלת "שער לעתיד" היא יחידה תחת חטיבת תכנון ומנהל כוח אדם בצה"ל, ולכן החוק מוחרג בעניינה.
4. הנתבעת מוסיפה וטוענת שההודעות הן מידעיות, נשלחו במסגרת פעילות ציבורית לעידוד תעסוקה והכשרות לחיילים משוחררים, ולא נועדו לפרסום מסחרי או להפקת רווח. נוסח ההודעות כלל ביטויים כמו "הכשרה במימון מלא" ו"השתתפות בכנס חינמית", ואינו מעיד על עידוד הוצאת כספים או רכישת שירות מסחרי.
5. עוד נטען כי ההודעות אינן מופצות ל"ציבור הרחב" אלא לציבור מוגדר של חיילים משוחררים, וכי משרד הביטחון וצה"ל אינם גופים מסחריים ואינם מפיקים רווח מההודעות. הנתבעת מכחישה שהתובעת ביקשה הסרה מרשימת התפוצה, ולמעלה מן הצורך מספר הטלפון של התובעת הוסר מרשימת התפוצה עם קבלת כתב התביעה.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 59569-07-25 לוי נ' מדינת ישראל

6. הנתבעת טוענת כי התובעת ידעה שבקשת ההסרה לא נמסרה בהצלחה והיה באפשרותה לפנות בדרכים אחרות, ולכן יש לראות בכך אשם תורם בשיעור 100% או ניתוק קשר סיבתי. לכן, סכום הפיצוי הנתבע חסר בסיס משפטי והוראות הפיצוי הסטוטורי אינן חלות בעניין.
7. בתשובה לכתב ההגנה, התובעת דוחה את טענות הנתבעת ומבקשת לדחות את טענת "החסינות", בטענה שהמסרים עונים להגדרת "דבר פרסומת" לפי סעיף 30(א)(א)(1) לחוק, שכן הם מופצים באופן מסחרי ומעודדים רכישת שירות או הוצאת כספים. התובעת מדגישה כי ההודעות כללו הזמנות להכשרות ב"השתתפות עצמית", דבר המהווה "עידוד הוצאת כספים" והופך את המסר למסחרי.
8. התובעת טוענת כי החוק אינו מעניק למדינה פטור כאשר המסר הוא "דבר פרסומת" בעל אופי מסחרי, וחייבת הסכמה מפורשת מראש (Opt-in). היא דוחה את טענת ה"ציבור הרחב" וקובעת שהמבחן הוא "מטעם מי נשלח", וכי אינטרס מסחרי גובר כאשר ההודעה נשלחת ב"שיתוף" וכוללת פרסום והפניה לגוף מסחרי פרטי.
9. התובעת רואה בכך "עקיפת חוק הספאם" ומדגישה כי לא ניתנה הסכמה מפורשת לקבלת פרסומים שיווקיים, וכי מנגנון ההסרה כשל. התובעת סבורה כי האחריות הבלעדית להפעלת מנגנון הסרה תקין חלה על הנתבעת, ועומדת על סכום הפיצוי הנתבע.
10. הצדדים קיבלו את הצעתי למתן פס"ד מנומק על בסיס החומר הקיים בתיק, ללא צורך בקיום דיון פרונטאלי והמדינה אף הגישה, לאחר קבלת אישור, מעין השלמת טיעון, וכך גם התובעת.
11. התובעת חוזרת וטוענת כי המסרים עונים באופן מובהק להגדרת "דבר פרסומת" לפי סעיף 30(א)(א)(1) לחוק התקשורת, מאחר שהם מופצים באופן מסחרי ומעודדים רכישת שירות או הוצאת כספים, וכי הנתבעת עצמה הודתה שההכשרות כרוכות ב"השתתפות עצמית". התובעת מדגישה כי לסעיף ספציפי זה, המחוקק לא קבע כל חריג או פטור למדינה.
12. התובעת טוענת כי מרגע שהמדינה שלחה מסר בעל אופי מסחרי, חלה עליה החובה לקבל הסכמה מפורשת מראש מהנמען. היא מציינת כי פעלה להסרתה מרשימת התפוצה באמצעות המילה "הסר", אך מנגנון ההסרה כשל, דבר המהווה מחדל המצטרף להפרת החוק המקורית.

דיון והכרעה:

13. ההודעות שנשלחו לתובעת הן הודעות טקסט (SMS) מ"מספר" המזוהה כ-"AtidID" או ממנהלת "שער לעתיד" תחת משרד הביטחון. תוכן הכללי עוסק בשיווק תכניות תעסוקה, הצעות עבודה והכשרות מקצועיות, והן מפנות לקישורים עם מידע נוסף.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 59569-07-25 לוי נ' מדינת ישראל

14. התובעת מתארת את ההודעות כ"מסרונים שיווקיים מובהקים" ו"פרסומת מסחרית" המעודדת רכישת שירות או הוצאת כספים, ולעיתים אף נשלחות ב"שיתוף" עם גופים מסחריים פרטיים כמו וולט או ישרוטל. **אני חולק על תיאור זה של הדברים ע"י התובעת.**

15. הנתבעת, משרד הביטחון, טוענת כי מדובר ב"הודעות מידעיות" שנשלחו במסגרת פעילות ציבורית לעידוד תעסוקה והכשרות לחיילים משוחררים, ולא בפרסום מסחרי. נוסח ההודעות כלל ביטויים כמו "הכשרה במימון מלא", "השתתפות בכנס חנימית" ו"גיוס לשירות ציבורי".

16. ניתן לחלק את ההודעות לכמה סוגים, על בסיס תוכן: הזמנות לכנסים (חלקם ללא עלות), הצעות להכשרות מקצועיות (חלקן במימון מלא וחלקן בהשתתפות עצמית), והצעות לגיוס לתעסוקה, קבע או שירות ציבורי. התובעת מוסיפה סוג נוסף של הודעות הנשלחות בשיתוף פעולה עם גופים מסחריים פרטיים. להלן מספר דוגמאות:

- הזמנות לכנסים: דוגמאות לכך כוללות הודעות המציעות "השתתפות בכנס חנימית". הודעות אלו הזמינו את התובעת לכנסים שונים, ללא עלות.

- הצעות להכשרות מקצועיות: סוג זה כולל הודעות המפרטות "הכשרה במימון מלא". דוגמאות נוספות הן הודעות על "הכשרות ממומנות במלואן או בהשתתפות עצמית". התובעת אף ציינה שהנתבעת הודתה כי יש "הכשרות בהשתתפות עצמית".

- הצעות לתעסוקה או גיוס: ההודעות כללו "הצעות עבודה" ו"הזדמנויות תעסוקה". דוגמאות נוספות הן הודעות הקוראות ל"גיוס לשירות ציבורי" או "גיוס לתעסוקה, קבע או שירות ציבורי".

- הודעות בשיתוף פעולה מסחרי (לטענת התובעת): התובעת טוענת כי היו הודעות שנשלחו ב"שיתוף" עם גופים מסחריים פרטיים.

17. על מנת שמסר ייחשב כ"דבר פרסומת" האסור במשלוח לפי חוק התקשורת, על התובע להוכיח כי מטרתו הבלעדית או העיקרית של המסר שהופץ היא מסחרית, או שמטרתו היא עידוד הוצאת כספים, תרומה או תעמולה.

18. **לא כך בענייננו.** כאשר מדובר בהודעות בעלות אופי שירותי או אינפורמטיבי מטעם גוף ציבורי, שמטרתן העיקרית אינה עידוד הוצאת כספים אלא מתן מידע מועיל (כגון תוכניות תעסוקה והכשרות מקצועיות), המסר מוצא מגדר ההגדרה של "דבר פרסומת".

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 59569-07-25 לוי נ' מדינת ישראל

19. בהקשר זה אפנה לאמור בפסק דינו של ביהמ"ש המחוזי בת"א ברת"ק 55461-06-26, **אור נעים נ' לשכת שירות התעסוקה** (פורסם מאגרים; 25.6.26), הרלוונטי לא רק ביחס ללשכת שירות התעסוקה, אלא אף ביחס למנהלת "שער לעתיד". וכך נכתב בפסק הדין:

מטרתה העיקרית של המשיבה אינה קידום מכירות מסחריות, אלא מילוי תפקידה הציבורי. ההודעות, גם כשהן מפנות לקורסים בתשלום או יש בהן אלמנט שיווקי עבור הקורסים האלו, נועדו לקדם את מטרת השתלבותם של מחפשי עבודה בשוק העבודה, ולא להוות פרסומת מסחרית גרידא. בנסיבות אלה, אין לראות בהודעות אלו "דבר פרסומת" כמשמעותו בחוק, שכן המרכיב המסחרי אינו המטרה העיקרית או הישירה של המשיבה.

20. זאת ועוד: חוק התקשורת (בזק ושידורים) מחריג במפורש מסרים מסוימים המופצים לציבור הרחב מאת "המדינה ומוסדותיה" (הכוללת את הממשלה ומשרדי הממשלה, ובכלל זה משרד הביטחון ויחידות הסמך שלו). לפיכך, הודעות המופצות מטעם משרד הביטחון, או מנהלת הפועלת מטעמו אינן נכנסות תחת גדרי האיסור הכללי של משלוח ספאם, בפרט כאשר מדובר במסרים שאינם מסחריים במהותם.

21. **סיכומו של דבר**: דין התביעה להידחות, אך בשים לב לכך שהנתבעת היא המדינה ובשים לב לכך שמדבר בתביעה קטנה, לא אחייב את התובעת בהוצאות.

22. ניתן להגיש בקשת רשות ערעור על פסק הדין לביהמ"ש המחוזי בתל אביב בתוך 30 יום מיום קבלתו.

23. **המזכירות** תשלח את פסק הדין לצדדים בדואר רשום עם אישורי מסירה.

ניתן היום, י"ב אב תשפ"ו, 26 יולי 2026, בהעדר הצדדים.

מיכאל שמפל, רשם בכיר

